

Sångpostillan - Septuagesima

Bidrag från Bengt Pleijel
2011-02-19
Senast uppdaterad 2021-01-24

Septuagesima

Dagens bön: Låt oss be om nåden att få ärva det eviga livet:

Tystnad.

O Gud, du som kallar oss till tjänst i ditt rike –

hjälp oss att lita på din barmhärtighet,

och låt oss av nåd få ärva det eviga livet.

Genom din Son Jesus Kristus, vår Herre och Gud,

som med dig, Fader, och den helige Ande lever och råder från evighet till evighet.

Dagens budskap: Nåd och tjänst Jeremia 9:23-24, 1 Kor 1:1-3, Matteus 20:1-16, Psalt 25:4-11

Läs gärna först dessa texter, lugnt och begründande. Gå sedan till predikan.

Dagens sång: Jesus för världen givit sitt liv …

Sv Psalm 45:1-3. Text: Lina Sandell 1889. Musik: Fredrik August Ekström 1860.

Dagens predikan: INLEDNING:

Söndagen Septuagesima (= den sjuttionde) pekar fram mot det som kommer att hända om sjuttio dagar. Då är det Påsk. Jesu seger på korset ropas ut. Han har segrat över döden och allt djävulskap som låser och binder oss människor. Vi befrias från alla de makter och händelser som drar oss bort från Gud och vill lura oss in i att gå i tjänst och slaveri hos dem. Vi hittar ett nytt liv med mening i. Av Guds ofattbara och outgrundliga godhet får vi av NÅD gå i TJÄNST hos levande Gud.

Jeremia påminner oss i dagens gammaltestamentliga text (Jeremia 9:23-24) om att detta ger stor anledning till stolthet. Vår stolthet grundar sig inte på att vi kan visa upp en meritlista på hur visa och starka och rika vi är. Den stolte skall han sin stolthet i Herren, skriver Paulus (1 Kor.1:31 och citerar där Jeremia 9:24). Ett bra ”by-heartord” att stoppa ned i hjärtat.

I dagens epistel bubblar denna glädjestolthet fram. Paulus överraskas av Guds nåd. Han dras genom Guds nåd in i en tjänst som apostel. Han får bli redskapet som förmedlar Guds nåd till alla dem på varje plats som åkallar vår Herre Jesu Kristi namn, deras och vår Herre. Genom sin förkunnelse och undervisning händer något med oss som lyssnar och tar emot. Det strömmar nåd och frid från Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus.

I dagens evangelium från Matteus 20:1-16 får vi lära oss ”nådens orättvisa räknesätt”. Texten slutar med de orden Så skall de sista bli först och de första sist. Men det ordet står också alldeles före vår text i Matt 19:30. Grundtexten och Folkbibeln börjar sedan vår text med ty. Ty himmelriket är likt en husbonde som … Vi undrar varför de sista skall bli först och de första sist. Svaret kommer i Jesu liknelse om jordägaren och hans vingård. Därför upplyfter vi nu våra hjärtan till Gud och hör dagens heliga evangelium från Matteus 20:1-16.

Jesus säger:

Med himmelriket är det som när en jordägare vid dagens början gick ut för att leja arbetare till sin vingård. Han kom överens med dem om en dagspenning på en denar och sände i väg dem till vingården. Vid tredje timmen gick han ut igen och fick se några andra stå sysslolösa på torget. Till dem sade han: ’Gå bort till vingården, ni också. Jag skall ge er skäligt betalt.’ Och de gav sig dit. Sedan gick han ut vid sjätte timmen och vid nionde och gjorde likadant. Vid elfte timmen gick han ut igen, och när han såg några andra stå där sade han ’Varför står ni här hela dagen utan att arbeta?’ De svarade: ’Därför att ingen har lejt oss.’ Då sade han: ’Gå bort till vingården, ni också.’ På kvällen sade vingårdens ägare till förmannen: ’Kalla samman arbetarna och ge dem deras lön. Börja med dem som kom sist och sluta med de första.’ De som hade lejts vid elfte timmen kom fram och fick en denar var. När sedan de första steg fram trodde de att de skulle få mer, men fick var sin denar de också. Då protesterade de och sade till ägaren: ’De där som kom sist har bara hållit på en timme, och du jämställer dem med oss som har slitit hela dagen i solhettan.’ Då sade han till en av dem: ’Min vän, jag är inte orättvis mot dig. Vi kom ju överens om en denar, ta nu vad du skall ha, och gå. Men jag vill ge den siste lika mycket som du fick. Har jag inte rätt att göra som jag vill med det som är mitt? Eller ser du med onda ögon på att jag är god?’ Så skall de sista bli först och de första sist.”

Vi läser Sv. Psalm 45 vers 1:

Jesus för världen, givit sitt liv:

öppnade ögon, Herre, mig giv.

Mig att förlossa offerar han sig,

då han på korset dör ock för mig.

Namnet Septuagesima betyder ”den sjuttionde”. Det är ca sjuttio dagar kvar till Påsk. Då ropas Jesu seger på Korset ut. Jesus dör och uppstår och segrar över allt djävulskap. Korset är en nyckel, som öppnar dörren till ett nytt liv och ett liv med mening i. Nu bereder vi oss för att kunna ta emot detta budskap. Vi har en rik tid framför oss.

Därför ber vi: Öppnade ögon, Herre, mig giv, så att jag ser. Ser hur Gud utger sin Son till denna bråkiga och besvärliga värld – den värld som du och jag lever i. Vi får be om att förstå att det som händer på korset angår dig och mig. Ja, detta är fantastiskt: han på korset dör ock för mig.

För att vi skall förstå Guds kärlek till världen berättar Jesus om en jordägare. Han ägde en vingård. Vi kan ana redan nu vart Jesus syftar. Jordägaren är han som äger jorden – GUD. Jorden är Herrens med allt den rymmer, världen och alla som bor i den (Psalt 24:1). På sina ägor har han planterat en vingård, en vacker trädgård. Vingården är platsen där Gud samlar sitt folk, där de lär sig växa och mogna och arbeta för Guds rike. Jesus är fantastisk på att använda vanliga bilder, då han skall tala om himlen och Guds rike.

Vad en vingård var, det visste alla då. Och man visste att där var mycket att göra. Många arbetare behövdes. Det var särskilt mycket att göra då skörden skulle bärgas. Vingårdens ägare gick först ut på morgonen och anställde flera arbetare. Han kom överens med dem vad de skulle få i lön. En denar skulle de få. En denar var ett romerskt silvermynt, som vägde ca 4 gram. Det var vad en grovarbetare tjänade på en dag. Idag är väl dagslönen en tusenlapp. Sedan behövdes det fler och fler arbetare. Jordägaren gick ut vid tredje timmen, som är klockan nio. Han gick ut på torget och fann där folk stå sysslolösa. De småpratade och fördrev tiden. Han gick fram till dem och sa: Gå till vingården, ni också. Jag skall ge er skäligt betalt. Hur mycket skäligt betalt var, sa han inte. Ju längre dagen led framåt, desto mer brådskande blev arbetet. Han anställde folk klockan 12 och klockan 3. Ja, en timma före solnedgången behövdes det folk. Då var klockan 5, vid elfte timmen. Alla dessa som lejdes, blev lösta från ett stort och tungt bekymmer: Skall jag idag få ihop så mycket pengar att jag kan köpa mat åt min familj. Och ju längre tiden led desto mer led dessa arbetare.

Så här långt var det inte något märkligt med Jesu berättelse. Så gick det till vartenda år. Men med denna föga märkliga berättelse Jesus säga något mycket märkligt. Han vill berätta om himmelriket. Gud vill att vi ska bli räddade dit och därför drar han oss in i sin kärlek. Jordägaren, han som äger jorden, sänder sin Son. Gud sitter inte lugnt och stilla i sin himmel. Han är engagerad i världens nöd. Han går gång på gång till oss i den här texten. För en del börjar det med söndagsskolan, sedan konfirmationen och flera gånger senare i livet. Kom med! Följ mig! Ibland kan han tala till oss genom svåra saker som händer. Då kanske du frågar: Vad vill du Herre, med mig nu? När man förstår eller anar vad han vill, är det viktigt att säga sitt JA. Men om man hör, men inte gör, blir man till sist döv. Man hör inte.

Herren söker oss vid olika tillfällen. Han söker olika slags människor. De morgonpigga, som gärna vill göra en insats, de håglösa och de slöa middagsmänniskorna, som gärna slår dank och pratar strunt, De slarviga kvällsmänniskorna, elfte timmens människor, dom som inte är så präktiga och skötsamma och som andra rynkar på näsan åt. Vi kan också tänka oss att alla dessa som står och väntar på arbete, känner sig misslyckade. De bär på den stora smärtan att vara föraktade för att de är så dåliga pappor, som inte kan skaffa mat åt sin familj. Alla vill vår käre himmelske Fader dra in i sin kärlek. Också jag behöver be om öppnade ögon för att att detta gäller även mig.

Låt oss be och sjunga Sv. Psalm 45, vers 1: Jesus för världen, givit sitt liv: öppnade ögon, Herre, mig giv. Mig att förlösa offerarna som du, då han på korset dör ock för mig.

Vi läser Sv Psalm 45 vers 2:

O vilken kärlek, underbar sann!
Aldrig har någon älskat som han.
Frälst genom honom, lycklig och fri,
vill jag hans egen evigt nu bli.

Början av Jesu berättelse var högst alldaglig. Inte alls märklig. Men slutet blir en chock. Avlöningen skall delas ut. Arbetarna ställs upp på ett led. De sist anställda, de som bara arbetat en timma, de ställs främst. När de fick sin lön gick det som ett sus genom ledet. De fick en hel denar. Precis så mycket som jordägaren kommit överens med de först anställda.

Men när de som stod sist i ledet, de som arbetat dagens tolv timmar, hörde vad de fick, tänkte de nog: Fint, då får vi 12 x 1 denar. Vilken förmögenhet! De stod där och gapade. Fick något drömskt i blicken: Nu kan vi åka till Kafarnaum och shoppa. Men allteftersom lönen delades ut, blev de som stod sist och arbetat längst bara grönare och grönare i ansiktet. Alla fick precis lika mycket!!!

De protesterar. Det hörs ett knastrande knorr. Konsten att glädja sig över andras framgångar var tydligen lika svår då som nu. Men vingårdens ägare hade inte gjort något orätt. Han följde ju helt avtalet. Detta hade han kommit överens med dem om. Han tyckte han kunde göra vad han ville med det som var hans.

Naturligtvis var han orättvis. En industriledare som gjort så hade fått hela facket emot sig. LO, TCO, SAF, SIF och SUF hade gått i strejk. Fullständigt vansinnigt och orättvist att ge lika mycket till alla. JÄMLIKHET får väl ha sina gränser!

Poängen med vad Jesus nu vill säga är just detta: Just så orättvis är Gud! Han ger full dagspenning, himmelrikets hela salighet åt dem som kommer.

Tänk vad hemskt om Gud skulle vara rättvis! Om han bara ger himmelrikets glädje åt dem som förtjänar det. Då skulle det se dystert ut för de flesta av oss. Den som har förstått något av denna Guds underbara orättvisa, han har förstått vad evangelium är. Aldrig har någon älskat som han! Du kan inte hitta detta någon annanstans. Men vad viktigt det är att ta emot denna kärlek. Då blir jag Frälst genom honom, lycklig och fri … ja, kanske mer än lycklig. SALIG!

Vi sjunger vers 2: O vilken kärlek, underbar sann! Aldrig har någon älskat som han. Frälst genom honom, lycklig och fri, vill jag hans egen evigt nu bli.

Vi läser Sv Psalm 45 vers 3:

Tag mig då, Herre, upp till ditt barn,
lös mig från alla frestarens garn.
Lär mig att leva, leva för dig,
i din kärlek, offrande mig.

Svår psalm att sjunga för den som är vuxen och klok och duktig. Tag mig då, Herre, upp till ditt barn. Man vill inte vara ett litet barn. Man vill visa upp något inför Gud. Man ser Gud ungefär som en gammal tomte. ”Finns det några snälla barn här”? Och om jag är riktigt bra kommer Gud att tycka om mig. Tomten får oss att stirra på oss själva. Hur gör jag mig nu? Duger jag? Jag stirrar så på mig själv att jag glömmer människor omkring mig.

Det finns nog många äldre, som varit kristna i många år. De har kånkat och slitit i Guds rike. Så träffar de på ungdomar som varit kristna bara en kort tid. De har julgransljus i ögonen och himmelska rosor på kinden. Det hörs lovsång om dem och det sker mirakel genom dem. Varför går det så mycket lättare för dem? Vi äldre får fortsätta att sucka och nöja oss med bara under. Orättvis precis som i texten.

Det är inte alltså inte säkert att lång och trogen tjänst kvalificerar för någon extra utmärkelse i himlen. Tjänsten är ju bara nåd. En som har haft förmånen att ett helt långt liv fått leva med Jesus. Varför skall vi få mer än andra i himlen, därför att vi fått mer än andra på jorden?

De sista blir inte sist därför att de alltid var sist. Och de första blir inte först därför att de alltid varit först. Att få leva här som Guds älskade barn är nåd. Att få gå i hans tjänst är bara nåd.

När vi nalkas pärlporten ser vi hur alla blir överraskade. De skall häpna gå in genom porten, står det i psalm 172 vers 1.
”Tänk att jag fick komma med!”

Nu är vi på väg mot porten. En stor skara är på väg dit. Före går Herren med segerns banér. Han har sagt: Jag går till Fadern. Han har räckt ut handen till dem. Och de har fattat den. De hade kanske inte fattat så mycket mer. Men de förstod att Jesus älskade dem och det var tryggt och rätt att följa honom.

Nu ser vi hur Jesus går in genom porten och en stor skara följer honom. Han leder dem fram till sin och vår Fader och vi hör hur han säger: Se här är jag och barnen som du har gett mig (Hebr 2:13, Joh 17:6). Vi ser hur vår käre himmelske Fader skyndar emot dessa barn (Lukas 15:20).

Men lägg märke till att det bara är barn som kommer, små barn och stora barn, lintottiga barn och vithåriga, svartskallar och flintskallar. Men bara barn. De är sådana som vid Jesu kors lagt ned både syndens sopsäckar och högfärdens medaljsäckar. De var för tunga att bära. De har upptäckt den befriande glädjen i Jesu ord: Vänd om och bli som barn. En berömd man uttryckte det så här: Allt det som var en vinst för mig har jag för Kristi skull kommit att räkna som ren förlust … jag kastar det på sophögen för att vinna Kristus (Fil 3:7-8).

Och nu sträcker vi oss mot Jesus och ber om att det skall bli så för oss. Lina Sandell hjälper oss att uttrycka vår längtan, Vi sjunger Sv Ps 45 vers 3: Tag mig då, Herre, upp till ditt barn, lös mig från alla frestarens garn. Lär mig att leva, leva för dig, glad i din kärlek, offrande mig.

Du ordbrukare! Berätta
Begrunda
Be! Lovad vare du, Herre, som med ditt ord
tröstar,
lär,
förmanar

och varnar oss.

Din helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan
att vi icke må vara glömska hörare
utan dagligen växa till i tro, hopp och kärlek
och varda saliga
genom tron på Jesus Kristus, vår Herre.